

DİJİTAL ÇAĞDA EBEVEYNLİK

Ebeveynler için çocukların çevrimiçi ortamda
cinsel sömürüden ve cinsel istismardan
korunmasına yönelik kılavuz

www.coe.int/children

Çocuklarla çocuklar
için Avrupa'nın inşası

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

DİJİTAL ÇAĞDA EBEVEYNLİK

Ebeveynler için çocukların çevrimiçi
ortamda cinsel sömürüden ve
cinsel istismardan korunmasına
yönelik kılavuz

Hukuk profesörü Dr. Elizabeth Milovidov
tarafından hazırlanan metin

Orijinal Başlık:
Parenting in the digital age: Parental guidance for
the online protection of children from
sexual exploitation and sexual abuse
© Avrupa Konseyi, Kasım 2017

Bu belge Avrupa Konseyi tarafından oluşturulmuş
ve Avrupa Konseyinin izniyle kullanılmıştır. Bu
belge Avrupa Konseyi ile yapılan anlaşma uyarınca
yayınlanmaktadır ve yalnızca
çevirmen(ler)in/yayıncı(lar)ın sorumluluğundadır.

Bu çalışmada ifade edilen görüşler yazarların
sorumluluğundadır ve Avrupa Konseyi resmi
politikasını yansıttığı anlamına gelmemektedir.

Bu belgenin tamamının veya bir kısmının
çoğaltılmasıyla ya da çevrilmesiyle ilgili bütün
talepler Avrupa Konseyi İletişim Müdürlüğüne
(F-67075 Strasbourg Cedex veya
publishing@coe.int) gönderilmelidir. Bu belgeyle
ilgili diğer tüm yazışmalar Demokrasi ve İnsan
Onuru Genel Müdürlüğüyle yapılmalıdır.

Kapak tasarımı ve düzeni: Dokümanlar ve Yayınlar
Üretim Dairesi (SPDP) Avrupa Konseyi

Fotoğraflar: Shutterstock

Bu yayın, yazım ve dilbilgisi hatalarını düzeltmek
amacıyla SPDP Yayın Birimi tarafından yeniden
düzenlenmemiştir.

Etkiniz AB Programı tarafından İngilizce'den
Türkçe'ye çevrilen bu belge resmî çeviri niteliği
taşımamaktadır. Bu belge Avrupa Birliği'nin
görüşlerini yansıttığı şekilde yorumlanamaz.

© Etkiniz AB Programı, Eylül 2024, Türkçe çeviri

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	5
1. ÇOCUKLARIN ÇEVİRİMİÇİ KORUNMASI	7
2. ÇOCUKLARIN ÇEVİRİMİÇİ CİNSEL SÖMÜRÜSÜ (CİNSEL ŞANTAJ)	11
3. ÇOCUKLARIN KENDİ OLUŞTURDUKLARI CİNSEL İÇERİKLİ GÖRÜNTÜLER VE MATERYALLER (CİNSEL İÇERİKLİ MESAJLAŞMA)	13
4. CİNSEL İÇERİKLİ SOHBET (SEX-CHATting)	15
5. CİNSEL AMAÇLAR İÇİN HAZIRLAMA (GROOMING)	17
6. İNTİKAM İÇİN KULLANILAN CİNSELLEŞTİRİLMİŞ GÖRÜNTÜLER (İNTİKAM PORNOSU)	19

Teşekkür

Bu broşürün metni hukuk profesörü **Dr. Elizabeth Milovidov** tarafından hazırlanmıştır. Dr. Milovidov, hukuk profesörü ve çocuk hakları savunucusu olarak 20 yılı aşkın deneyime sahip bir e-güvenlik danışmanıdır. Ebeveynleri ve çocukları internet, teknoloji ve sosyal medya konularında güçlendirmeyi amaçlayan Dr. Milovidov DigitalParentingCoach.com'un kurucusudur.

Bu broşüre eşlik eden video eğitimlerine www.coe.int/ adresinden veya Avrupa Konseyinin YouTube kanalındaki Çocuk hakları başlıklı listeden ulaşabilirsiniz.

GİRİŞ

İnternetin, cep telefonlarının ve wi-fi bağlantılı cihazların yaygınlaşmasıyla, çocuklar ve gençler, internet bağlantıları olduğu müddetçe platformlara ve içeriğe günün veya gecenin neredeyse her saatinde ve neredeyse her yerden erişebilmektedir.

Çoğu zaman İnternete bu şekilde bağlanmak olumlu fırsatlar ve faydalar sunmaktadır; çünkü çocuklar İnterneti ödevlerini yapmak, arkadaşlarıyla sohbet etmek, sosyal ağlar kurmak, fotoğraf paylaşmak, müzik videoları hazırlamak, video yüklemek, oyun oynamak, sohbet odalarını ziyaret etmek, dosya paylaşım sitelerini kullanmak ve çok daha fazlasını yapmak için kullanmaktadır.

Ancak çocukların çevrimiçi risklerle karşı karşıya olduğunu da biliyoruz. Bu riskler cinsel içerikli olabilir; örneğin çocuklar cinsel içerikli görüntüler görebilir, cinsel içerikli mesajlar alabilir, pornografiye maruz kalabilir, cinsel sömürü ve istismara hedef olabilir ve daha fazlasını yaşayabilir.

Devletlerin, çocukların çevrimdışı olduğu kadar çevrimiçi ortamda da korunmasını sağlama ve dijital ortamda güvenli bir şekilde gezinmeleri için ebeveynleri ve bakım verenleri mevcut kaynaklara ve en iyi uygulamalara yönlendirme konusunda çok önemli bir rolü vardır.

Bu el kitabının amacı, ebeveynleri ve bakım verenleri internetteki cinsel içerikli beş güncel risk hakkında bilgilendirmek ve çocukların cinsel sömürsünü ve cinsel istismarını önlemek için ebeveynlere ve bakım verenlere yardımcı olacak kaynakları ve en iyi uygulamaları sunmaktır.

Çocukların cinsel sömürüsü ve cinsel istismarı, tüm yaşamları boyunca çocukları etkileyebilecek ciddi ve genellikle zararlı sonuçlar doğurabilir. Devletler, ebeveynlerin, eğitimcilerin ve karar alıcıların sorunlardan kaçmak yerine bu sorunları gün ışığına çıkarmalarını ve çözüm yollarını tartışmalarını sağlamalıdır.

- Bu el kitabı altı bölüme ayrılmıştır
 - ▶ Çocukların çevrimiçi korunması
 - ▶ Çocukların çevrim içi cinsel sömürüsü (Sextortion)
 - ▶ Çocukların kendi oluşturdukları cinsel içerikli görüntüler ve materyaller (Cinsel içerikli mesajlaşma) (Sexting)
 - ▶ Cinsel içerikli sohbet
 - ▶ Cinsel amaçlar için hazırlama (Grooming)
 - ▶ İntikam için kullanılan cinselleştirilmiş görüntüler (İntikam Pornosu)
- Avrupa Konseyi bu konuların her birine ilişkin hazırladığı videolara www.coe.int/children adresinden ulaşılabilir.

1. ÇOCUKLARIN ÇEVİRİMİÇİ KORUNMASI

Çocuklar ve gençler interneti, teknolojiyi ve sosyal medyayı kullanma konusunda daha becerikli hale geldikçe ebeveynler ve bakım verenler sürekli olarak yeni zorluklar ve sorunlarla karşılaşmaktadır.

Dijital ebeveynlik:

- ▶ çocuğunuzla açık iletişim kurmaktadır;
- ▶ çocuğunuzun internet üzerinde yaptığı aktivitelere düzenli şekilde dahil olmaktadır;
- ▶ çocuğunuzun dijital itibarını ve dijital kimliğini aktif olarak korumaktadır;
- ▶ İnternet'in sunabileceği fırsatları çocuğunuzla birlikte öğrenmektedir;
- ▶ çocuğunuzun İnternetin oluşturabileceği tehlikelerden korumaktadır;
- ▶ ebeveynlik becerilerinizi çevrimiçi dünyaya taşımaktadır.

— Çocuklar ve gençler akıllı telefonlar, tabletler, oyun konsolları, dijital kameralar ve diğer akıllı cihazları (çoğu zaman ebeveynin gözetimi veya rehberliği olmaksızın) kullanmaktadır. Çocuğun yaşı ne olursa olsun, internet ilgili zorluklar mevcuttur.

— 8 yaşından küçük çocuklar internete daha büyük çocuklar kadar aktif olarak girmeyebilir, ancak ebeveynler yine de ekranda geçirdiği süreye ve girdikleri web sitelerinin ve oyunların uygun olup olmadığına dikkat etmelidir.

Dijital ebeveynlik konusunda ipuçları - 8 yaş altı çocuklar

- ▶ Çocuğunuz internete girdiğinde, yanına oturun, böylece birlikte öğrenip, konuşabilirsiniz.
- ▶ Bilgisayara en yeni çıkan güvenlik duvarını, antivirüs ve casus yazılım önleme yazılımlarını yükleyin, gereken güncellemeleri yapın.
- ▶ Ebeveyn kontrolleri ve filtreleri kullanıyorsanız, en üst düzeydeki özellikleri tercih edin.
- ▶ Çocuğunuzun kullandığı tüm cihazlarda gizlilik ayarlarının maksimum düzeyde olduğundan emin olun.

— 9-12 yaş arası çocuklar internette maceraya atılırlar ve bu yaşlarda ebeveynlerin yol göstermesi çok önemlidir ve ebeveynler karşılıklı konuşarak çocuklarının interneti ve teknolojiyi güvenli ve sorumlu bir şekilde kullanmalarını sağlama konusunda avantajlı bir başlangıç yapabilirler.

Dijital ebeveynlik konusunda ipuçları – 9-12 yaş arası çocuklar

- ▶ Çocuğunuz internete girmesini yasaklamayın çünkü her halükarda girecektir ve sizin bundan haberiniz olmayacağından daha fazla risk ortaya çıkacaktır.
- ▶ Çocuğunuzla internette neler yaptığı, hangi web sitelerini ziyaret ettiği, kimlerle konuştuğu ve ne zaman internete girdiği hakkında konuşun.
- ▶ Çocuğunuza çevrimiçi mahremiyeti korumayı ve kişisel olarak tanımlanabilecek bilgileri asla paylaşmamayı öğretin.

- ▶ Çocuğunuza başkalarını nasıl engelleyeceğini ve Őikâyet edeceğini öğretin.
- ▶ Çocuğunuzun bir Şey olduğunda size gelmesi için güvenini kazanın.

■ 13-17 yaş arası çocuklar interneti daha fazla kullandığı ve daha fazla riskle karŐılaŐtıđı için çevrimiçi ortamda daha fazla sorunla karŐılaŐabilir, ancak burada da ebeveynlerin yol göstericiliği ve destek olması çocuğun çevrimiçi ortamda korunmasında çok etkili olabilir.

Dijital ebeveynlik konusunda ipuçları – 13-17 yaş arası çocuklar

- ▶ Çocuğunuzu çevrimdışı ve çevrimiçi her türlü sorun hakkında sizinle konuŐmaya teŐvik edin.
- ▶ Teknolojinin dengeli ve doğru kullanımını teŐvik etmek için ergenlik çağındaki çocuğunuzla birlikte aile medya kullanım sözleŐmesi hazırlayın. SözleŐmede, teknoloji kullanımına ilişkin beklentilerinizi sıralayın.
- ▶ Ergenlik çağındaki çocuğunuzun teknolojiyle nasıl etkileşime girdiğine dikkat edin (tedirgin, huysuz, öfkeli veya ketum mu?) Başkalarından yardım alarak müdahale etmeye hazır olun. Çocuğunuzun davranıŐlarında farklılık görürseniz, kendisiyle konuşun ve nihayetinde diğer ebeveynlerden, okuldan veya sağlık uzmanlarından yardım isteyin.

■ Maalesef, dijital ortamda ebeveynlik yapmanın kestirme bir çözümü yoktur, ancak araştırmalar dirençli çocukların çevrimiçi bağlantının getirebileceği risklerle daha iyi başa çıkabileceğini göstermiŐtir.

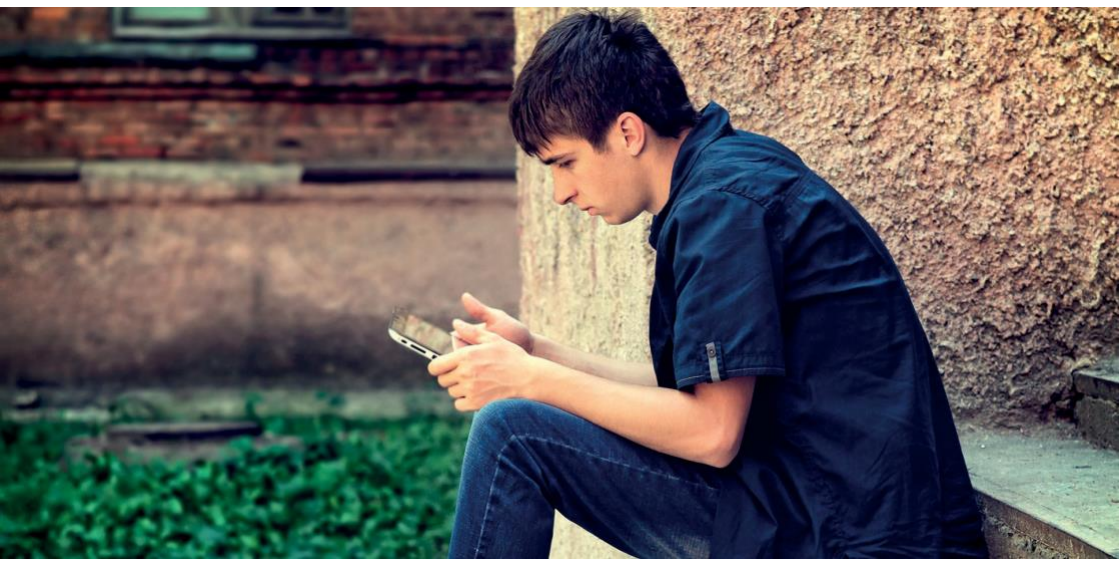
■ Bugün ebeveynlerin, eğitimcilerin ve karar alıcıların önündeki zorluk, çocukların çevrimiçi ortamda korunması ve dijital ebeveynlik konusunda iyi uygulamaları belirlemek ve sürdürmektir.

■ Birçok Avrupa ülkesinde ebeveynlerin telefonla arayarak soru sorabilecekleri, güncel konuları takip etmek için web sitelerine bakabilecekleri veya daha fazla bilgi edinmek için ebeveyn kılavuzlarını indirebilecekleri yardım hatları bulunmaktadır. Genellikle yardım hatlarında ebeveynlerle, öğretmenlerle, öğrencilerle ve çocuklarla, kısacası çevrimiçi sorun yaŐayan herkesle konuŐabilecek danıŐmanlar görev yapar.

Dijital ebeveynlik konusunda ipuçları - Yardım hatları

- ▶ European Schoolnet tarafından hazırlanan Better Internet for Kids web sitesinde veya INHOPE web sitesinde birçok ulusal yardım hattı ve yardım hattı listelenmiştir.
- ▶ Ülkeniz bu listede yer almıyorsa, yerel dilinizde "çevrimiçi güvenlik" veya "İnternet güvenliği" gibi terimleri kullanarak çevrimiçi arama yapabilirsiniz.
- ▶ Ayrıca İnternet Servis Sağlayıcınızdan bulunduğunuz yerdeki destek hizmetleri ile servis sağlayıcınızın verdiği destek hizmetleri hakkında bilgi alabilirsiniz.

2. ÇOCUKLARIN ÇEVİRİM İÇİ CİNSEL SÖMÜRÜSÜ (CİNSEL ŞANTAJ- SEXTORTION)

Cinsel şantaj (sextortion) terimi çocuk koruma alanında çok tartışılmaktadır, çünkü bu terim bu durumun cinsel istismar olduğunu açıkça göstermemektedir. Avrupa Konseyi ve diğer kurumlar tarafından kullanılan terim cinsel zorlama ve şantajdır.

Cinsel zorlama ve şantaj: Suçlu, çocuktan cinsel fayda, para ya da başka menfaatler elde etmek için çocuğun kendi ürettiği görüntüleri kullanarak şantaj yapar. Suçlu, görüntüleri sosyal medyada yayınlamakla veya çocuğun ailesine ve arkadaşlarına göndermekle tehdit eder.

Yaşı yediye kadar düşebilen mağdurlar internet üzerinden hedef alınmaktadır ve suçlular bir çocuğu hedef alırken başlıca iki amaç güder:

- ▶ suçlu şantaj yaparak para kazanarak ekonomik çıkar elde etmek ister ya da
- ▶ suçlu çocuğa cinsel ilgi duyuyordur ve cinsel materyal (çocuğun fotoğrafları ve/veya videoları) temin etmek ya da daha da ileri giderek çevrimdışı bir ilişki başlatmak istiyordur.

Europol raporu, "Online Sexual Coercion and Extortion is a Crime". Rapor şu anda sadece İngilizce dilinde mevcuttur, ancak kampanya videosu birkaç dilde mevcuttur.

■ Çocuklara yönelik bu çevrimiçi zorlama ve şantaj genellikle "web kamerası şantajı" olarak adlandırılır ve veriler, çocuklara yönelik bu dijital şantajın son birkaç yılda hızla arttığını göstermektedir, ancak genç mağdurların utanç duymasından veya bu konuda bilinçli olmamasından dolayı büyük ölçüde rapor edilmez.

■ Eğer birisi çocuğunuzu, çocuğunuz ona daha fazla fotoğraf veya video göndermediği ya da para ödemediği sürece cinsel içerikli fotoğraflarını ya da videolarını paylaşmakla tehdit ederse: ödeme yapmayın ve bunu polise bildirmekten utanmayın.

Dijital ebeveynlik konusunda ipuçları – Çocuğunuz cinsel zorlama ve şantaj mağduru ise ne yapmalısınız?

- ▶ Daha fazla paylaşmayın. Hiçbir şey ödemeyin.
- ▶ Yardım alın. Yalnız değilsiniz.
- ▶ Kanıtları muhafaza edin. Ekran görüntüsü alın. Hiçbir şeyi silmeyin.
- ▶ İletişimi durdurun. Kişiyi engelleyin.
- ▶ Karakola haber verin.

3. ÇOCUKLARIN KENDİ OLUŞTURDUKLARI CİNSEL İÇERİKLİ GÖRÜNTÜLER VE MATERYALLER (CİNSEL İÇERİKLİ MESAJLAŞMA) (SEXTING)

Çocuklar ve gençler her zaman arkadaş edinme, arkadaşlıklarını sürdürme ve ilk romantik ilişkilerini yürütme gibi konularla başa çıkmayı öğrenmek zorunda kalmıştır. Ancak internet, teknoloji ve sosyal medyanın eklenmesiyle, çocuklar ve gençler cinsel nitelikte görüntüler ve mesajlar gönderip paylaştıkça basit yetişkinliğe geçiş sorunları ezici zorluklara dönüştü.

Cinsel içerikli mesajlaşma, genellikle cep telefonu, tablet, dizüstü bilgisayar veya medya ve mesaj paylaşımına izin veren diğer cihazlar aracılığıyla cinsel içerikli mesajların (kelimeler, fotoğraflar, videolar, görüntüler vb.) gönderilmesi ve alınmasıdır.

Avrupa genelinde yapılan araştırmalar ve raporlar, çocukların cinsel içerikli görüntüler gönderip aldıklarını ve kendi ürettikleri cinsel içerikli görüntüler açısından giderek daha cüretkâr ve müstehcen ve çoğu zaman da daha suç ortağı olduklarını ortaya koymuştur.

— Gençler, cinsel içerikli mesajlaşmanın zararsız bir faaliyet olduğunu ya da herkes yaptığı için önemli bir şey olmadığını düşünebilir, ancak gerçek tam tersidir: çekilen, paylaşılan ya da gelen görüntüler çocuğun öz saygısını etkileyebilir, duygusal sıkıntıya neden olabilir ve çok üzücü olabilir.

— Cinsel içerikli mesajlaşma ebeveynler ve çocuk koruma uzmanları açısından zorluk teşkil etmektedir çünkü içerikler bir yandan rızası olan gençler arasındaki bir ilişki bağlamında oluşturulurken diğerk yandan da yaşça küçük çocukları içermektedir.

— Her iki durumda da, bir çocuk kendi görüntüsünü paylaştığında veya gönderdiğinde, bu görüntünün kontrolünü sonsuza kadar kaybeder. Çocuk daha sonra şantaj, zorbalık, cinsel baskı ve şantaja, cinsel amaçlarla hazırlamaya veya diğerk manipülasyonlara açık hale gelebilir.

Dijital ebeveynlikle ilgili kısa ipuçları - Riskleri sınırlandırmak için çocuğunuza nasıl davranmalısınız?

- ▶ Çocuğunuza cep telefonu, tablet veya akıllı telefon veriyorsanız kurallarınızı ve beklentilerinizi anlatın. Çocuğunuza bu teknolojinin nasıl sorumlu bir şekilde kullanılacağını anlatın.
- ▶ Nelerin gönderilebileceğı ve kabul edilebileceğı konusunda anlaşın.
- ▶ Daha büyük çocuklarla konuşurken, cinsel içerikli mesajlaşmanın risklerini, tehlikelerini ve yasal sorunlarını gösteren haberlerden gerçek hayattan örnekler kullanabilirsiniz.
- ▶ Çocuğunuzun size güvenmesini ve kendisini rahatsız eden ya da korkutan şeyleri, hatta yaptığı hataları size anlatmasını istiyorsanız, onu dinlemeye ve desteklemeye hazır olmalısınız.
- ▶ Çocuğunuzun cinsel içerikli mesajlaştığını öğrenirseniz, bu olayı cinsellik hakkında konuşmak, görüşlerinizi ve değerlerinizi aktarmak ve çocuğunuzun gelecekte iyi kararlar almasına yardımcı olmak için bir fırsat olarak kullanın.

4. CİNSEL İÇERİKLİ SOHBET (SEX-CHATTING)

Cinsel içerikli sohbet, bir çocuk ile bir yetişkin arasında cinsel görüntülerin veya materyallerin paylaşılmasıdır. Cinsel içerikli sohbetler, cinsel amaçlar için hazırlamaya ve/veya çocuk pornografisine ve/veya cinsel zorlamaya yönelik ilk adımı da teşkil edebilir.

Araştırmalar, çevrimiçi sohbetin anında cinselleşmesi nedeniyle suçluların artık kurbanlarını çok hızlı seçtiklerini göstermektedir. Avrupa Çevrimiçi Cinsel Amaçlarla Hazırlama Projesi gibi araştırmalar, çevrimiçi pedofillerin sohbet odalarında çocuklarla iki dakika içinde son derece cinsel içerikli konuşmalar yaptıklarını göstermektedir. Suçlular sosyal ağ sitelerini, oyun platformlarını ve temel olarak çocukların bir araya geldiği ve çevrimiçi sohbet ettiği forumları kullanmaktadır.

— Bu tür cinsel sömürü basit bir sohbet yoluyla başlamakta ve çocuklar görüntü göndermeye, bir web kamerası aracılığıyla cinsel faaliyetlere katılmaya veya metin yoluyla veya çevrimiçi olarak cinsel konuşmalar yapmaya ikna edilebilmektedir.

— Suçlu bir kez başladığında, çocuğu kontrol altında tutmak için her şeyi yapacaktır ve çocuk, suçlunun istediğini yapmaya devam etmezse materyalleri çocuğun arkadaşlarına ve ailesine göndermekle tehdit edebilir.

Seks sohbeti ile ilgili kısa bilgiler

- ▶ Gençler, çevrimiçi seks sohbeti suçlarına ilişkin kalıplaşmış bir görüşe sahiptir ve bu kişileri yaşlı, kilolu erkekler olarak düşünürler.
- ▶ Çevrimiçi seks sohbeti suçları her yaşta olabilir.
- ▶ Çevrimiçi cinsel sohbet suçları, çocuğun güvenini kazanmak için kimliklerini değiştirebilirler.
- ▶ Çevrimiçi seks sohbeti suçları, çocukla olan ilişkiyi cinselleştirirler.

Dijital ebeveynlikle ilgili kısa ipuçları-Riskleri sınırlandırmak için çocuğunuza nasıl davranmalısınız?

- ▶ Çocuklarınızın sosyal ağ sitelerinde yabancıları 'arkadaş' olarak eklemediğinden ve kişisel olarak tanımlanabilir bilgileri paylaşmadığından emin olun.
- ▶ Çocuğunuzun teknolojiyi nasıl kullandığına dikkat edin: siz odaya girdiğinizde davranışları değişiyor mu? Hızlıca ekranı değiştiriyor mu ya da bilgisayarı kapatıyor mu?
- ▶ Tüm cihazlarda ve platformlarda en yüksek gizlilik ayarlarını kullanın. Platformlar güncelleme yaptığında veya hizmet koşullarını değiştirdiğinde bazen sıfırlanabileceğinden bu ayarları düzenli olarak kontrol edin.
- ▶ Çocuklarınıza bilgi göndermeden veya paylaşmadan önce gerçekten düşüncelerini öğretin. Yeni teknoloji, internet ve sosyal medya ile uğraşırken eleştirel düşünme çok önemlidir. Çocuklar ve gençler otomatik olarak paylaşım tıklamak yerine durup düşünmelidir.
- ▶ Çocuğunuzun başına gelen her şey hakkında her zaman gelip sizinle konuşabileceğini bildiğinden emin olun.

5. CİNSEL AMAÇLAR İÇİN HAZIRLAMA (GROOMING)

Pek çok cinsel suçlu artık internette faaliyet göstermektedir çünkü siber ortamda çocuk kurbanları kolayca bulabilirler ve bu bölüm sosyal medya, sohbet odaları, oyun ortamları ve diğer çevrimiçi platformlar aracılığıyla çocukların cinsel sömürsü ve istismarına ayrılmıştır.

Çocuk cinsel istismarı suçluları, çocukların güvenini kazanmak için duygusal bir bağ kurarak bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığıyla çocuklardan cinsel amaçlı isteklerde bulunarak çocuklarla ilişki kurarlar.

Çevrimiçi seks suçluları gerçek niyetlerini gizleyip, çocuğun güvenini kazanmak için çok zaman harcayabilirler, ancak Avrupa Çevrimiçi Cinsel Amaçla Hazırlama Projesi gibi araştırmalarda da gördüğümüz gibi, çevrimiçi cinsel amaçlı hazırlama genellikle çok daha kısa sürede gerçekleşir.

— Suçular genellikle çocukla aynı yaş aralığındaymış gibi davranır ve çocukların ve gençlerin ilgi alanlarına odaklanan sohbet odalarını veya çevrimiçi oyun ortamlarını kullanır. Destekleyici bir arkadaş rolü oynayabilir, hediyeler alabilir veya kurbanlarını izole etmeye çalışmak için övgüler yağdırabilirler.

— Cinsel amaçla hazırlama suçunu işleyenler, genç kurbanlarını çevrimiçi cinsel faaliyete katılmaya ikna ederek cinsel istismarda bulunmaya çalışabilir. Cinsel içerikli konuşmalar yapmalarını veya çocuklardan kendi fotoğraflarını veya videolarını göndermelerini isteyebilirler.

— Nihayetinde, cinsel amaçla hazırlama suçunu işleyenler, çocuktan gerçek dünyada kendileriyle buluşmasını isteyebilir ve çocuk da cinsel şiddete veya insan ticaretine maruz kalabilir.

Dijital ebeveynlikle ilgili kısa ipuçları - Riskleri sınırlandırmak için çocuğunuza nasıl davranmalısınız?

- ▶ **GÜVENLİK**; kişisel bilgilerinizi vermemeye dikkat ederek kendinizi koruyun.
- ▶ Sadece internet üzerinden görüştüğünüz biriyle **BULUŞMAK** tehlikeli olabilir.
- ▶ Tanımadığınız veya güvenmediğiniz kişilerden gelen e-postaları, IM veya anlık mesajları **KABUL ETMEK** veya dosyaları açmak tehlikeli olabilir.
- ▶ **GÜVENİLİRLİK** internetteki kişiler kim oldukları hakkında yalan söylüyor olabilir.
- ▶ Birisi veya bir şey sizi rahatsız ediyor veya endişelendiriyorsa ebeveyninize, bakiçınıza veya güvendiğiniz bir yetişkine **SÖYLEYİN**.

SMART kuralları, Childnet

— Cinsel içerikli mesajlaşmada olduğu gibi, ebeveynler çocuklarının teknolojiyle nasıl etkileşime girdiğinin farkında olmalıdır: çocuk kimlerle konuştukları konusunda ketum davranıyor mu, ekranını değiştiriyor mu? Bilmelerini beklemeyeceğiniz cinsel bir dil mi kullanıyorlar? Ellerinde sizin olmadığınız yeni hediyeler ya da araçlar gördünüz mü?

— Daha büyük çocuğu olan ebeveynler çocuklarının, cinsel amaçlı hazırlama suçunu işleyenlerin sosyal medya sitelerini, genç arkadaşlık uygulamaları da dâhil olmak üzere anlık mesajlaşma uygulamalarını veya çevrimiçi oyun platformlarını kullanabileceğini bilmesini sağlamalıdır.

6. İNTİKAM İÇİN KULLANILAN CİNSELLEŞTİRİLMİŞ GÖRÜNTÜLER (İNTİKAM PORNOSU)

Sosyal medya insanların bilgi, fikir, fotoğraf ve diğer ifade biçimlerini yaratmalarına ve paylaşmalarına imkân yaratır, ancak sosyal medya ve İnternet teknolojileri başkalarına cinsel tacizde bulunmak veya şantaj yapmak için de kullanılabilir.

Cinsel görüntülerin rıza dışı ifşa edilmesi veya gayri resmi adıyla "intikam pornosu", bir ilişki içindeyken paylaşılan, kendi kendine çekilmiş (genellikle mahrem ya da müstehcen) görüntü ve materyalleri tanımlar. İlişki sona erdikten sonra bu görüntüler başkalarıyla paylaşılır.

Örneğin Almanya, Fransa, Malta ve Birleşik Krallık, ilgili kişinin rızası olmadan görüntü ve materyal paylaşanları cezalandıran yasalar çıkarmıştır. Birleşik Krallık, görüntülerin internetten nasıl kaldırılacağı konusunda ücretsiz hukuki danışmanlık veren ilk intikam Pornosu Yardım Hattını kurmuştur.

Çocuğunuz başka bir çocuğın cinsel görüntüsünü alırsa ne yapmalısınız?

- ▶ Çocuğunuza resmi paylaşmamasını söyleyin. Çevrimiçi veya çevrimdışı paylaşmayın.
- ▶ Google veya Microsoft'tan intikam pornosu bağlantılarını kaldırmalarını isteyin.

Çocuğunuz kendisine ait cinsel içerikli görüntüler veya videolar çekmişse ve bunların internette paylaşıldığını öğrenirse ne yapmalısınız?

- ▶ Böyle bir fotoğraf çektiği için çocuğunuz suçlamayın ve bu stresli ve utanç verici durumda çocuğunuza destek olun. İhanete uğramış hissedebileceklerini unutmayın.
- ▶ Çevrimiçi içeriğin ekran görüntülerini alarak ve web sitesi adresini eklemeye çalışarak kanıtları koruyun.
- ▶ İçeriği sosyal medya platformlarına ve kolluk kuvvetlerine bildirin.

Çocuğunuza intikam pornosu kurbanı olmaması için ne söyleyebilirsiniz?

- ▶ Çocuğunuza asla erkek arkadaşı, kız arkadaşı ya da herhangi biri için cinsel içerikli fotoğraf ya da video çekmemesini söyleyin.
- ▶ Eğer bir erkek ya da kız arkadaş çocuğunuzun fotoğrafını çekerse, çocuğunuz bu kişiden fotoğrafı derhal silmesini istemelidir. Çocuğunuza silindiğini gördüğünden emin olmasını söyleyin.

■ Çevrimiçi cinsel sömürü ve istismarla ilgili tüm konularda olduğu gibi, ebeveynlerin ve çocuğun bakımıyla sorumlu olanların bu konuşmaları çatışmacı olmayan bir şekilde başlatmaları çok önemlidir.

21. yüzyılda ebeveynlik yapmak çoğu zaman oldukça zordur. Günümüzün çocukları hızla değişen dijital çağda, ebeveynlerin yeterince donanımlı olmadığı ya da zar zor ayak uydurabildiği yeni bir dünyada büyüyor.

Beraberindeki altı kısa eğitim videosu (www.coe.int/children) ile birlikte okunabilecek olan bu broşür, ebeveynlere ve çocuğun bakımını üstlenen kişilere çocukların çevrimiçi ortamda korunmasına ilişkin faydalı araçlar ve yararlı ipuçları sağlamayı amaçlamaktadır.

Bu eğitimlerde, dijital ebeveynlik koçu ve hukukçu Dr. Elizabeth Milovidov, özellikle hassas bir konu olan çocukların çevrimiçi ortamda cinsel sömürü ve istismardan korunması konusunda, terminolojiyi açıklayarak ve ebeveynlerin nelere dikkat etmesi gerektiği ve tuzakların nasıl yönetileceği ve bunlardan nasıl kaçınılacağı konusunda yol göstererek, doğrudan pratik tavsiyelerde bulunmaktadır. Bu eğitimlerde ele alınan altı konu şunlardır: çocukların çevrimiçi korunması; cinsel şantaj; cinsel içerikli mesajlaşma; cinsel içerikli sohbet; cinsel amaçlar için hazırlama (grooming) ve intikam pornosu.

TUR

www.coe.int

Avrupa Konseyi Avrupa kıtasının önde gelen insan hakları kuruluşudur. Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği'nin tüm üyeleri dahil olmak üzere, 46 üye ülkeden oluşmaktadır. Tüm Avrupa Konseyi üyeleri insan hakları, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü korumaya yönelik Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesini imzalamıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Sözleşmenin üye ülkelerdeki uygulamasını denetler.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE